

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Військово-юридичний інститут
Кафедра загальновійськових дисциплін

С И Л А Б У С
навчальної дисципліни
«Тактика службово-бойової діяльності підрозділів
спеціального призначення Національної гвардії України»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»

Спеціалізація – 262.02 «Правоохоронна діяльність військових частин і підрозділів
Національної гвардії України»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2024

Харків – 2024

Силабус навчальної дисципліни «Тактика службово-бойової діяльності підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації 262.02 «Правоохоронна діяльність військових частин і підрозділів Національної гвардії України». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2024. 16 с.

Розробник:

Мороховський Микола Леонідович, доцент кафедри
загальновійськових дисциплін

Затверджено на засіданні кафедри загальновійськових дисциплін
(протокол № 11 від 11 червня 2024 р.)

Начальник кафедри – Корольов Станіслав Сергійович, кандидат історичних наук, доцент

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Тактика службово-бойової діяльності підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Викладач	Мороховський Микола Леонідович, доцент кафедри загальновійськових дисциплін
Контактний телефон	+ 38-057-704-90-57
E-mail	m.l.morokhovskij@nlu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	Ідентифікатор конференції: 749 945 3154 Код доступу: 010203

Анотація навчальної дисципліни

Під час вивчення навчальної дисципліни у здобувачів вищої освіти формуються системні знання щодо порядку залучення та застосування підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України до виконання завдань із забезпечення безпеки та протидії злочинності, звільнення заручників та об'єктів у разі їх захоплення; надаються знання щодо тактики дій груп спеціального призначення при виконанні бойових завдань в різних умовах обстановки. Досліджуються основні поняття та принципи роботи командира підрозділу оперативного призначення щодо планування та управління діями особового складу під час виконання різних бойових завдань, що покладаються на підрозділи спеціального призначення Національної гвардії України відповідно до законів.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – надати основні поняття щодо здійснення управління підрозділами та виконання бойових завдань у складі груп (загонів) спеціального призначення Національної гвардії України під час проведення спеціальних операцій з припинення масових заворушень, та пов'язаних із

припиненням терористичної діяльності на території України.

Завдання – в результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні *знати*:

правову основу службово-бойового застосування окремих загонів спеціального призначення Національної гвардії України;

порядок застосування зброї, спеціального спорядження і спеціальних засобів при виконанні службово-бойових завдань;

основи штурмової (антитерористичної) виучки військовослужбовців окремих загонів спеціального призначення;

порядок підготовки особового складу окремих загонів спеціального призначення до виконання службово-бойових завдань;

тактику та способи дій під час проведення спеціальних поліцейських операцій;

спеціальне спорядження, майно та порядок його використання;

порядок і зміст роботи командира підрозділу (загону) спеціального призначення щодо організації виконання службово-бойових завдань;

вміти:

професійно використовувати профільовані знання і практичні навички в галузі військового управління для прийняття рішення на застосування підрозділу спеціального призначення Національної гвардії України;

вірно визначати можливості підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України при залученні до виконання службово-бойових завдань за призначенням;

застосовувати зброю і спеціальні засоби в умовах проведення спеціальних операцій;

надавати допомогу пораненим в умовах бойових дій;

використовувати пристрої, гранати та боєприпаси світлозвукової дії, великі броньовані щити під час проведення спеціальних поліцейських операцій.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Організаційно-правові засади службово-бойової діяльності підрозділів Національної гвардії України», «Тактика службово-бойової діяльності підрозділів Національної гвардії України», «Організація військового зв'язку», «Основи військового управління (у тому числі за процедурами Troop Leading Procedures)», «Загальна тактика», «Управління повсякденною діяльністю підрозділів», «Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка».

Кореквізити: «Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка», «Управління повсякденною діяльністю підрозділів», «Тактико-спеціальна підготовка».

Постреквізити: - .

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН НД – 1. Використовувати загальні положення організації та проведення спеціальних операцій ОЗ(П)СП.

РН НД – 2. Застосовувати правові основи залучення ОЗ(П)СП до проведення спеціальних операцій.

РН НД – 3. Приймати участь в управлінні діями особового складу в групах бойового порядку під час проведення спеціальної операції з припинення масових заворушень.

РН НД – 4. Надавати допомогу в роботі командира ОЗ(П)СП щодо підготовки та участі у спеціальній операції.

РН НД – 5. Приймати участь в управлінні діями особового складу ГрСП по затриманню (знищенню) озброєних злочинців (терористів), які знаходяться в легковому автомобілі (автобусі).

РН НД – 6. Приймати участь в підготовці пропозицій для прийняття рішення командиром штурмової групи на проведення штурму транспортного засобу.

РН НД – 7. Алгоритмізувати порядок дій ГрСП під час затримання озброєних злочинців та звільнення заручників, захоплених терористами на залізничному транспорті (об'єктах метрополітену).

РН НД – 8. Характеризувати способи наближення до будівлі, в якій можуть бути злочинці, з використанням броньованої техніки та в пішому порядку.

РН НД – 9. Брати участь в прийнятті рішення командиром ГрСП на штурм будівлі різними способами.

РН НД – 10. Керувати діями особового складу при подіях під час несення служби на блокпосту.

РН НД – 11. Застосовувати знання щодо порядку роботи особового складу під час зачищення населеного пункту в пішому порядку та з використанням броньованої техніки.

РН НД – 12. Приймати участь в здійсненні планування та порядку застосування безпілотних авіаційних систем для забезпечення дій підрозділу в населеному пункті.

Види навчальних занять та самостійна робота

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми семінарських занять	
			28
1.	Загальні положення щодо залучення окремих загонів (підрозділів) спеціального призначення під час проведення спеціальних операцій.		1
2.		Правові основи застосування спеціальних засобів та вогнепальної зброї під час проведення спеціальних операцій. Основи організації та проведення спеціальної операції з припинення масових заворушень.	2

3.	Тактика дій групи спеціального призначення під час проведення спеціальної операції з припинення масових заворушень.		1
4.		Дії особового складу ГрСП під час блокування, витіснення та розосередження натовпу, у складі групи вилучення, а також під час дій «біномами».	2
5.	Загальні положення організації та проведення спеціальної операції по затриманню (знешкодженню) озброєних злочинців (звільненню заручників, яких захопили терористи) на об'єктах транспорту.		2
6.		Робота командира ОЗ(П)СП щодо підготовки та участі у спеціальній операції. Порядок дій особового складу ГрСП по затриманню (знищенню) озброєних злочинців (терористів), які знаходяться в легковому автомобілі.	2
7.	Робота командира загону (підрозділу) спеціального призначення під час прийняття рішення на участь у спеціальній операції по затриманню (знешкодженню) озброєних злочинців (звільненню заручників, яких захопили терористи) на об'єкті транспорту.		2
8.		Оформлення графічної частини замислу та бойового наказу на посаді командира ОЗ(П)СП на участь у спеціальній операції. Порядок прийняття рішення командиром штурмової групи на проведення штурму транспортного засобу.	2
9.	Робота командира групи спеціального призначення під час затримання озброєних злочинців (терористів) на легковому автомобілі (автобусі).		1
10.		Постановка завдання особовому складу командиром ГрСП на затримання озброєних злочинців. Особливості дій ГрСП під час	2

		затримання озброєних злочинців (терористів) на легковому автомобілі (автобусі).	
11.	Загальні положення організації та проведення затримання озброєних злочинців або звільнення заручників, яких захопили терористи, в будівлі.		2
12.		Робота командира ГрСП під час затримання озброєних злочинців або звільнення заручників, яких захопили терористи, в будівлі. Прийняття рішення командиром ГрСП на штурм будівлі різними способами.	2
13.	Особливості блокування населеного пункту шляхом виставлення блокпостів під час проведення спеціальної операції.		2
14.		Елементи бойового порядку блокпоста та тактика дій особового складу в них.	2
15.	Загальні положення організації та проведення зачищення населеного пункту.		1
16.		Тактика дій підрозділу при штурмі населеного пункту. Планування та порядок застосування безпілотних авіаційних систем для забезпечення дій підрозділу в населеному пункті.	2

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти здійснюється у таких формах: підбір та аналітичне дослідження рекомендованої/нової наукової та навчальної літератури, керівних документів з організації службово-бойової діяльності підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України та практики їх застосування;

робота з інформаційними та Інтернет-ресурсами;

опрацювання конспектів лекцій;

робота над кейсами;

підготовка індивідуальних робіт;

підготовка до виконання тестових завдань;
самотестування;
підготовка до семінарських занять, іспиту.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Тактика службово-бойової діяльності підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації 262.02 «Правоохоронна діяльність військових частин і підрозділів Національної гвардії України».

Види індивідуальних робіт, вимоги до виконання та критерії їх оцінювання закріплені у Положенні про види та критерії оцінювання індивідуальних робіт здобувачів вищої освіти кафедри загальновійськових дисциплін.

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення

навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Про Національну гвардію України : Закон України від 13.03.2014 р. № 876-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text>.
2. Про затвердження переліку та Правил застосування спеціальних засобів військовослужбовцями Національної гвардії під час виконання службових завдань : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 р. № 1024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2017-%D0%BF#Text>.
3. Про затвердження Інструкції про організацію та несення служби з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки військовими частинами (підрозділами) Національної гвардії України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 24.12.2019 р. № 1089. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0195-20#Text>.

4. Про затвердження Положення про військові частини оперативного призначення Національної гвардії України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 16.06.2014 р. № 566. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0730-14#Text>.

5. Про затвердження Положення про загони спеціального призначення Національної гвардії України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 20.12.2018 р. № 1036. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0021-19#Text>.

6. Про затвердження тимчасової настанови зі службово-бойового застосування окремих загонів спеціального призначення Національної гвардії України : Наказ Командувача Національної гвардії України від 11.07.2018 р. № 386.

Література

Основна література

1. Дії підрозділів спеціального призначення під час штурму об'єктів : метод. посібн. Київ : УСО НГУ, 2018. 88 с.

2. Охорона та оборона важливого державного об'єкта : навч. посібн. / Є. Г. Башкатов та ін. Харків : НА НГ України, 2018. 107 с.

3. Тактична підготовка військ : навч. посібн. / В. В. Овчаренко, В. Ю. Панченко, О. М. Головань та ін. Харків : НА НГ України, 2019. 388 с.

Додаткова література

1. Методичні рекомендації про призначення, формування, екіпірування та всебічне забезпечення груп оперативного шиккування, які входять до сил і засобів з'єднань, військових частин (підрозділів), ВВНЗ, навчальних військових частин Національної гвардії України, що залучаються до виконання завдань з участі в забезпеченні громадської безпеки та охороні громадського порядку під час проведення масових заходів : Розпорядження Командувача Національної гвардії України від 02.10.2018 р. 27 с.

2. Методичні рекомендації типових тактичних прийомів дій підрозділів Національної гвардії України із забезпечення охорони громадського порядку та з припинення масових заворушень (нова тактика). Київ : ГУ НГУ, 2017. 95 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний веб-портал Міністерства внутрішніх справ України. URL: <https://mvs.gov.ua/>

2. Офіційний веб-портал Національної гвардії України. URL: <https://ngu.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри загальновійськових дисциплін Військово-юридичного інституту. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/555-kafedry-viiskovoiurydychnoho-instytutu.html>

НЕІК

Електронний курс на порталі навчальних електронних інформаційних комплексів - «Тактика службово-бойової діяльності підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України». URL: <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1383>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції та семінарські заняття; систематично й активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні кейсів; якісно виконувати індивідуальні роботи тощо. Семінарські заняття, пропущені з поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових (науково-практичних) конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези доповідей тощо.

Обов'язковою вимогою є дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної доброчесності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/kodeks_akademichnoi%CC%88_dobrochesnosti-1.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Здобувачі вищої освіти також мають можливість користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Тактика службово-бойової діяльності підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни: (а) із застосуванням письмового опитування (або експрес-тестування) на початку семінарського заняття, в ході якого здобувач може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0; 0,2; 0,35; 0,5); (б) під час роботи *на семінарському занятті*, яка оцінюється за шестибальною шкалою (0; 0,5; 1; 1,5; 2; 2,5);

- контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі виконання тестових завдань, за результатами перевірки яких здобувач освіти може отримати оцінку за п'ятибальною шкалою (0; 0,5; 1; 1,5; 2). Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки здобувача до вивчення поточного матеріалу.

Впродовж семестру здобувачі вищої освіти виконують самостійну роботу, в тому числі, у формі підготовки *індивідуальної роботи*. Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу – 10 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є *іспит*. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та індивідуальної роботи, за якої здобувач допускається до складання іспиту, становить 25 балів.

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за результатами підсумкового контролю, становить 60 балів.

Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів навчальної дисципліни «Тактика службово-бойової діяльності підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України» при підсумковому контролі у формі іспиту:

Поточний контроль									Індивідуальна робота здобувачів	Підсумковий контроль (іспит)	Підсумкова оцінка знань
Модуль № 1			Модуль № 2			Модуль № 3					
Робота на семінарському занятті	Письмове опитування (експрес-тестування)	Тестування	Робота на семінарському занятті	Письмове опитування (експрес-тестування)	Тестування	Робота на семінарському занятті	Письмове опитування (експрес-тестування)	Тестування			
max 5	max 1	max 2	max 7.5	max 1.5	max 2	max 7.5	max 1.5	max 2	max 10	max 60	max 100

Критерії оцінювання (іспит):

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Письмове опитування (або експрес-тестування) на початку	Max 0,5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	0,35	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	0,2	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.

семінарського заняття	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.	
Робота на семінарському занятті	Max 2,5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.	
	2	Результати опрацювання матеріалу високі, але є незначна кількість несуттєвих помилок.	
	1,5	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.	
	1	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.	
	0,5	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.	
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.	
Тестування	Max 2	85-100 % правильних відповідей.	
	1,5	65-84 % правильних відповідей.	
	1	40-64 % правильних відповідей.	
	0,5	20-39 % правильних відповідей.	
	Min 0	До 20 % правильних відповідей.	
Оцінка індивідуальної роботи здобувачів: Реферат	Max 10	Питання плану реферату висвітлені повно. Проаналізовані представлені в навчальній та науковій літературі погляди щодо предмета дослідження; на основі їх порівняльної оцінки висловлене особисте ставлення автора до кожного з них, а також надана власна оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення таких проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені авторські пропозиції. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.	
		7	Переважає більшість питань плану реферату висвітлена повно та точно. Одне з питань розкрито недостатньо повно або при його висвітленні допущена суттєва помилка. Проаналізовані основні літературні джерела, рекомендовані кафедрою при написанні роботи на відповідну тему. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
		3	Питання плану теми висвітлені поверхово. При написанні реферату використана незначна кількість монографічних та нормативних джерел із числа рекомендованих кафедрою. При розкритті питань плану допущені грубі помилки.
		Min 0	Тема реферату не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).

Іспит	Max 60	<ol style="list-style-type: none"> 1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	50	<ol style="list-style-type: none"> 1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	45	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на іспиті.
	Min 0	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Шкала підсумкового педагогічного контролю (іспит)

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34